

«З ДЗЯЦІНСТВА ВЕДАЛА: БУДУ АКТРЫСАЙ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Маім вялікім сябрам быў і дзядуля, Валянцін Сяргеевіч Белыхвосцік, таксама ў свой час акцёр Купалаўскага тэатра. Мне яго часта не стае. У дзядулі і бабулі дзве дачкі: старэйшая — мая мама Зоя Белыхвосцік, актрыса Купалаўскага тэатра, і малодшая, мая цётка, Надзея Белыхвосцік, яна журналіст. Сям'я вельмі творчая, хоць і не ўсе акцёры. Звычайна чалавек здольны ўлюбіцца ў тое, што бачыць вакол, калі гэта прыносіць яму нейкае задавальненне, таму я з дзяцінства ведала, што буду актрысай.

— **Купалаўскі тэатр вашага дзяцінства, які ён?**

— Мне часта бралі з сабой бацькі, якія ледзь не кожны дзень ігралі ў спектаклях. Тады ўсё тут было крыху па-іншаму. У старых тэатрах заўсёды накопліваюцца нейкія прадметы, рэчы: частка рэквізіту, старая мэбля, каналы. Я іх добра памятаю. Усе вакол — акцёры, рэквізітары, касцюмеры — імкнуліся мяне чымсьці заняць, нешта паказвалі. Было шмат акцёрскіх дзяцей майго ўзросту ў той час, і ў нас была выдатная кампанія. Канешне, я тады не ўспрымала тэатр у нейкім высокім сэнсе. Я глядзела спектаклі, нават дарослыя, але ўсё роўна бацькі заставаліся для мяне мамай і татам.

— **Яны заўсёды пакідалі права выбару за вамі?**

— Так. Яны мне толькі раілі штосьці. Натуральна, гэта была іх ідэя, каб я паступала ў тэатральную школу. Для гэтага летам трэба было здаваць іспыты: песню, танец, рускую і беларускую літаратуру — урываак, байку, верш... Зразумела, у трывацца гадзію на канікулах мне хацелася гуляць, а не нешта вучыць. Тады, памятаю, бацькі сур'ёзна размаўлялі са мной: Валя, калі ты хочаш стаць актрысай, павінна папрацаваць над сабой, прымусяць сябе. Я вельмі ўдзячная ім за гэта.

«У кіно мяне выкарыстоўваюць па-іншаму. Там сыграла шмат адмоўных персанажаў».

Сістэма выкладання ў школе вельмі падобная на тую, што была ў нашай тэатральнай акадэміі: спачатку ўрокі, а пасля тэатральнае майстэрства. Нягледзячы на тое, што я тэатральнае дзіця, вельмі саромелася і не магла займацца з бацькамі, таму школа мне моцна дапамагла. Шчыра прызнацца, бацькі мяне ўвогуле не рыхтавалі да паступлення ў тэатральную акадэмію. Нашата пазней мне стала лёгка працаваць з бацькам як з рэжысёрам (Аляксандр Гарцуеў — мастацкі кіраўнік Тэатра беларускай драматургіі. — **Аўт.**) і адрозніваць, дзе сям'я, а дзе прафесія.

— **Прыходзілася сутыкацца з прадурзятымі адносінамі, калі вас успрымалі як дачку акцёраў?**

— Ад гэтага ціску я пазбавілася літаральна нядарна. Гэта не значыць, што ён быў, — я сама развіла ў сабе такі комплекс. Мне здаецца, сярод студэнтаў у акадэміі хадзілі нейкія размовы, маўляў, ну, зразумела, у яе ж тата і мама. А ў тэатры ўсё больш сур'ёзна, там ніколі з такім не сутыкалася. Мне самой ніколі не хацелася засмучаць бацькоў, было настолькі страшна зрабіць што-небудзь не так, калі б усе казалі, што прырода на мне адпачыла. Не хацелася, каб з-за мяне ўсе дрэнна думалі пра маіх бацькоў-дзядуляў-прадзядуляў. Таму я сябе ўвесь час мучыла: ты павінна працаваць больш і лепш. Не проста мне было справіцца з такой адказнасцю. І зусім нядарна зразумела, што я ў прафесіі толькі таму, што хачу працаваць і мне гэта падабаецца. І я нікому нічога не павінна.

— **Бацькі за вашымі спектаклямі сачылі з самага пачатку?**

— Канешне. Першы раз я працавала з бацькам на чацвёртым курсе тэатральнай акадэміі, калі ў нас пачаліся пастаноўкі дыпломных спектакляў. Адзін з іх паставіў мой тата. Спектакль называецца «Хам», па той жа

У спектаклі «Чайка».

п'есе, што ідзе зараз у Купалаўскім тэатры. Безумоўна, гэта два розныя спектаклі. Але тая работа, якую ён правёў са мной у акадэміі, аказалася вельмі грунтоўнай базай для цяперашняй ролі. Яе можна параўнаць з чатырма гадамі навучання. Для маладога акцёра гэта вялікая карысць і падарунак — адрознівацца з такім глыбокім і складаным персанажам. У гэтым сэнсе мне сапраўды пашчасціла: я ніколі не сядзела і не чакала роляў. У мяне добрая занятасць і сапраўды шмат роляў.

— **Адчувалі, што вам ад бацькі-рэжысёра дастаецца больш за астатніх?**

— Гэта было цалкам відавочна. Ён жа верыў у мяне і ведаў, што я магу ўсё рабіць лепш. А вера для акцёра вельмі важная, праўда, гэта я цяпер разумею. А тады перажывала, што ён цісне на мяне больш, чым на іншых, вельмі з-за гэтага расстройвалася. Такое вось дзіцячае было ўспрымання. Зараз падчас рэпетыцыі я магу ціснуць на сябе сама, для гэтага мне ўжо хапае вопыту і разумення. А тады быў нават не ціск, ён проста працаваў са мной, вучыў. Таму для мяне ён не толькі бацька і рэжысёр, а яшчэ і выдатны педагог.

— **У каго з бацькоў навучыліся большаму?**

— За мамай я больш назірала. Мне заўсёды было цікава, што яна робіць як актрыса. Мама мяне натхняла, а бацька даваў практычныя парады.

— **У тэатры ў вас у асноўным становачыя, калі не сказаць, гераічныя ролі...**

— У пастаноўках адмоўных персанажаў увогуле няма. Вось у «Хаме» ёсць складаны характар, з неадназначнымі рысамі. Франка вельмі няпросты персанаж, актрысе трэба добра разумець, што з ёй адбываецца, і ўсё роўна гэта не залог поспеху. А так у маім рэпертуары пераважна гераічныя і драматычныя дзяўчаты. Яны ўсе розныя: Ніна Зарэчная ў «Чайцы», Ганна ў «Людзях на балоце», Паліна ў «Нямым». Але ўсе светлыя. Вось у кіно мяне выкарыстоўваюць па-іншаму. Там сыграла шмат адмоўных персанажаў. Ад каранёў валасоў да кончыкаў пальцаў — абсалютнае зло.

— **Складана іх сыграць?**

— Мне заўсёды няпроста. Над усім я шмат думаю, аналізую. У кіно, асабліва ў серыялах, патрэбныя такія полюсы — чорнае і белае. Там заўсёды ёсць жанчына, якая сапсуе жыццё галоўнай гераіні. І на маю долю выпала шмат такіх роляў. Але калі ў героя за яго дрэннымі ўчынкамі ўнутры ёсць уласная праўда, ён разумее, чаму гэта робіць, тады ён не здаецца такім жалівым. Ты ж не можаш іграць зло. Ты павінен шукаць, дзе твая праўда, чаму ты — зло. Калі ў тэатры ў гэтым плане ёсць дзе разгарнуцца, то ў фільме ў цябе ўсяго пяць сцен. І нават калі ты прыдумала сабе перадгісторыю, вельмі невялікая верагоднасць, што паспееш яе ўва-

«І зусім нядарна зразумела, што я ў прафесіі толькі таму, што хачу працаваць і мне гэта падабаецца. І я нікому нічога не павінна».

хоць усе працуюць па-рознаму. Ніхто ніколі не падманвае, не робіць выгляд, што працуе. І гэта вельмі важна, калі творчыя людзі робяць сваю справу ў поўную сілу. Тут заўсёды было так заведзена, і напэўна, у гэтым і крыецца поспех Купалаўскага тэатра.

— **Паўлінка — амаль ваш сямейны спектакль...**

— Так, у ім іграў мой прадзядуля, мама. Я іграла, праўда, не доўга — гады тры. Вельмі хвалілася заўсёды. Спектакляў ва ўсе часы было шмат. Калі я іграла, было яшчэ дзве актрысы акрамя мяне на ролю Паўлінкі. А мая мама іграла адна. Я цікавілася, як гэта ў яе атрымлівалася. Там велізарная нагрузка, вельмі важна, каб актрыса аддавала шмат энергіі.

— **Што адказвала мама?**

— Такая прафесія. Асабіста ў мяне «апетыт» прыходзіць «падчас яды». Вось ведаю, што праз дваццаць хвілін будзе спектакль, а ў мяне няма энергіі, сіл, каб выйсці на сцэну. Але пачынаецца пастаноўка, я выходжу — і сілы з'яўляюцца.

— **Зала натхняе?**

— Яна вельмі розная бывае. Сёння гучная, адрозніваецца, а заўтра на тым жа спектаклі — поўная цішыня. Гэта не значыць, што гледачам не падабаецца, яны проста па-іншаму ўспрымаюць. Я не знайшла гэтаму тлумачэння: як так здараецца, што 350 чалавек рэагуюць, як адзіны арганізм. Уключыць, завесці залу — гэта наша задача. Глядач нам нічога не павінен... Увогуле ў акцёрстве нельга стамляцца ад прафесіі. Калі такое адчуванне з'яўляецца, гэта вельмі дрэнная прыкмета.

— **З вамі такое здараецца?**

— Канешне, бываюць розныя моманты. Бывала, што ненавідзела сябе ці проста была незадаволеная. І заўтра такое зноў можа здарыцца. Праўда, я ніколі не апускаю рукі, не думаю, што трэба сыходзіць з прафесіі. Я вельмі давяраю сваім бацькам, ведаю, што яны мяне любяць. І калі б мае бацькі ці чалавек, якога я кахаю, казалі б мне: ты ведаеш, ты вельмі дрэнная актрыса, я б сышла з прафесіі. Веру, што дзеля маёй карысці яны не сталі б маўчаць.

— **Дарэчы, ваш каханы чалавек — нямецкі акцёр Жан-Марк Біркхольц — не збіраецца звесці вас да сябе на радзіму?**

— Мы хочам жыць там, дзе будзем сапраўды шчаслівыя. Жан-Марку падабаецца ў Беларусі. А я вельмі люблю Купалаўскі тэатр.

Алена КРАВЕЦ.

У ролі Ганны ў спектаклі «Людзі на балоце».